

Dolgoročne spremembe okolja 2017

Ljubljana, 11. 5. 2017

V prostorih Slovenske akademije znanosti in umetnosti je 11. maja 2017, v organizaciji Inštituta za arheologijo Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti (ZRCSAZU), potekal četrti posvet z naslovom »Dolgoročne spremembe okolja« (poročili o prvem in drugem posvetu sta objavljeni v Geografskem vestniku 83-1 in 85-1). Enodnevn, sedaj že tradicionalni bienalni posvet je edino slovensko srečanje, ki združuje raziskovalce z najrazličnejših področij, ki se vsaka po svoje dotikajo okoljske zgodovine.

Na tokratnem posvetu se je zvrstilo deset predavanj, kar je po številu podobno drugemu (8) in tretjemu posvetu (10) ter nakazuje na število prispevkov in sodelujočih ved, ki jih organizatorji lahko pričakujejo tudi v prihodnje.

Mateja Ferk in Matej Lipar (oba Geografski inštitut Antone Melika ZRC SAZU) sta predstavila paleohidrološke razmere na planoti Nullarbor v Avstraliji, Mitja Prelovšek (Inštitut za raziskovanje krasa ZRC SAZU) pa vpliv podnebnih sprememb na geomorfni razvoj krasa. Tomaž Fabec (Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije) je s pomočjo sedimentov v vrtačah predstavil antropogene vplive v poznopleistocenski in holocenski pokrajini Divaškega krasa. Sledila so tri predavanja posvečena Ljubljanskemu barju. Tjaša Tolar (Inštitut za arheologijo ZRC SAZU) je s sodelavci na podlagi paleookoljskih raziskav kolišč predstavila podnebne in okoljske razmere v tistem času. Urban Šilc (Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU) in Andrej Martinčič sta predstavila spremembe rastja na Malem placu zaradi vpliva človeka v zadnjih desetletjih, Aleksandra Krivograd Klemenčič (Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo, Univerza v Ljubljani) s sodelavci pa vpliv sprememb rastja in hidrologije na razvoj šotnega barja v okolici Bevka od drugega tisočletja pred našim štetjem dalje. Sledil je sklop štirih predavanj povezan z gorskim svetom. Petra Jamšek Rupnik (Geološki zavod Slovenije) je s sodelavci predstavila sedimentološke raziskave na območju Zelencev v Zgornjesavski dolini, Mauro Hrvatin in podpisani (oba Geografski inštitut Antone Melika ZRC SAZU) pa trende pretokov v slovenskih Alpah v zadnjega pol stoletja kot posledico podnebnih sprememb in sprememb rabe tal. Mija Ogrin je predstavila vpliv človeka na oblikovanje kulturne pokrajine v Julijskih Alpah, Maja Andrič (Inštitut za arheologijo ZRC SAZU) s sodelavci pa paleookoljske raziskave sedimentov v Bohinjskem jezeru s poudarkom na antropogenih vplivih.

Več o dosedanjih posvetovanjih lahko preberete na spletnem naslovu: <https://iza2.zrc-sazu.si/sl/strani/dso-dolgorocne-spremembe-okolja#v>.

Matija Zorn

3. mednarodna znanstvena konferenca Geobalcanica

Skopje, Makedonija, 20.–21. 5. 2017

V Skopju je spomladi potekala tretja mednarodna znanstvena konferenca Geobalcanica. Na programu je bilo 71 predavanj skoraj 150 avtorjev iz 20 držav Evrope, Afrike, Azije in Severne Amerike.

Konferenco organizira Društvo Geobalcanica (*Geobalcanica Society*), ki je tudi tokrat opravilo odlično delo. Glavni vodji konference sta bila Ivan Radevski in Svemir Gorin, predavatelja na Naravoslovno-matematični fakulteti Univerze Cirila in Metoda v Skopju.

Predavanja so bila razdeljena na tri vsebinske sklope: *Physical Geography* (29 predavanj), *Cartography, GIS, Spatial Planning, Teaching and Educational Geography* (20 predavanj) ter *Socio-Economic Geography* (22 predavanj).

Konference smo se udeležili trije slovenski geografi: Rok Ciglič (slika 1), Drago Perko in Matija Zorn. Nastopili smo z referatom: *Changing River Courses and National Borders* (soavtorica je tudi Mateja Breg Valjavec).

V soboto so potekala predavanja, v nedeljo pa so organizatorji izvedli še strokovno ekskurzijo v jugozahodno Makedonijo, slovenski udeleženci pa smo si ogledali tudi ostanke antičnega mesta Stobi

MATIJA ZORN

Slika 1: Rok Ciglič pred uvodnim nagovorom na konferenci.

MATIJA ZORN

Slika 2: Stobi je med najbolj znanimi arheološkimi nahajališči v Makedoniji in se razprostira na 27 ha. Mesto je bilo naseljeno v 6. stoletju pred Kristusom, največji razcvet pa je doživelo med 1. in 3. stoletjem po Kristusu, dokler ni bilo v 7. stoletju opuščeno.

MATIJA ZORN

Slika 3: Slovenski udeleženci Rok Ciglič, Drago Perko in Matija Zorn ob nekdanji najbolj južni točki Jugoslavije; južno od vasi Dolno Dupeni ob vzhodni obali Prespanskega jezera.

(slika 2) 20 km jugovzhodno od Velesa, Narodni park Pelister, ki je s 172 km² drugi največji v Makedoniji, Prespansko jezero (slika 3) in Bitolo, ki je bila še na začetku 20. stoletja tretje največje mesto na Balkanu, za Carigradom in Solunom.

Vse informacije o konferenci najdete na spletnem naslovu: <http://www.geobalcanica.org>.

Po končani konferenci smo v ponedeljek na povabilo vodstva obiskali Naravoslovno-matematično fakulteto Univerze Cirila in Metoda v Skopju. Drago Perko se je sestal z dekanom, prodekanom in drugimi vodilnimi delavci fakultete ter predstavil projektno delo v Sloveniji, predvsem izkušnje pri mednarodnih projektih, Rok Ciglič in Matija Zorn pa sta izvedla vabljeni predavanja na Oddelku za geografijo te fakultete. Upamo, da bo to pripomoglo k nadaljnji krepitvi sodelovanja med makedonskimi in slovenskimi geografi.

Drago Perko, Rok Ciglič, Matija Zorn

Četrty svetovni forum o zemeljskih plazovih

Ljubljana, 30. 5.–2. 6. 2017

Konec maja in v začetku junija je v Cankarjevem domu v Ljubljani potekal Četrty svetovni forum o zemeljskih plazovih (*4th World Landslide Forum*). Tovrstna srečanja potekajo pod okriljem Mednarodnega konzorcija za zemeljske plazove (*International Consortium on Landslides – ICL*; <http://icl.iplhq.org/category/home-icl/>), ki je bil ustanovljen leta 2002 v Kjotu (Japonska). Tema foruma niso zgolj procesi plazjenja, pač pa vsi večji pobočni procesi, torej tudi skalni podori in drobirski tokovi. Prvi forum je bil v Tokiu leta 2008, drugi v Rimu leta 2011 in tretji v Pekingu leta 2014. Poleg ICL so tokratno srečanje soorganizirali še Mednarodni program za zemeljske plazove (*International Programme on Landslides – IPL*; <http://iplhq.org/>) pod okriljem UNESCA, Univerza v Ljubljani in Geološki zavod Slovenije. Srečanja se je udeležilo prek 600 udeležencev iz več kot petdeset držav. Forum je potekal v obliki vabljenih predavanj, predavanj udeležencev, predstavitev posterjev, razprav različnih